USNESENÍ

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Heleny Nutilové a soudců JUDr. Věry Balejové a JUDr. Ing. Zdeňka Strnada, Ph.D., MPA ve věci

navrhovatelů: a) Z. D.,
bytem B. 2, K. n. L.
b) J. V.,
bytem B. 54, K. n. L.
c) J. C.,
bytem B. 73, K. n. L.
d) M. C.,
bytem B. 73, K. n. L.
e) M. P.,
bytem B. 41, K. n. L.
f) J. Š.,
bytem B. 41, K. n. L.
g) J. P.,
bytem B. 41, K. n. L.
h) S. Z.,
bytem B. 47, K. n. L.
i) S. Z.,
bytem B. 47, K. n. L.
j) J. Z.,
bytem B. 47, K. n. L.
k) A. B.,
bytem B. 14, K. n. L.
l) P. B.,
bytem B. 14, K. n. L.
m) D. B.,
bytem B. 14, K. n. L.
n) P. D.,
bytem B. 51, K. n. L.
o) J. D.,
bytem B. 51, K. n. L.
p) Mgr. I. D.,
bytem B. 2, K. n. L.
q) I. K.,
bytem B. 2, K. n. L.
r) M. K.,
bytem B. 2, K. n. L.
s) V. Č.,
bytem B. 3, K. n. L.

t) R. Č.,
bytem B. 3, K. n. L.
u) V. D.,
bytem B. 48, K. n. L.

v) J. K.,
bytem B. 61, K. n. L.
w) A. K.,
bytem B. 61, K. n. L.
x) L. Č.,
bytem B. 3, K. n. L.
y) J. Č.,
bytem B. 45, K. n. L.
z) J. V.,
bytem B. 54, K. n. L.
aa) J. V.,
bytem B. 54, K. n. L.
ab) J. V.,
bytem B. 54, K. n. L.
ac) J. V.,
bytem B. 54, K. n. L.
ad) J. K.,
bytem B. 20, K. n. L.
ae) K. K.,
bytem B. 20, K. n. L.
af) J. K.,
bytem B. 20, K. n. L.
ag) J. S.,
bytem B. 45, K. n. L.
ah) B. Š.,
bytem B. 26, K. n. L.
ai) H. Š.,
bytem B. 26, K. n. L.

proti
odpůrcům: 1) Městský úřad K. n. L.,
sídlem nám. Čsl. A. 52, K. n. L.,
2) Sdružení nezávislých kandidátů B.
zastoupené zmocněnkyní M. C.
3) B. sdružení nezávislých kandidátů,
zastoupené zmocněncem P. K.
4) J. T.,
bytem B. 9, K. n. L.
5) S. Š.
bytem B. 72, K. n. L.
6) S. K.
bytem B. 10, K. n. L.

Shodu s prvopisem potvrzuje B. S.

7) K. U.
bytem B. 69, K. n. L.
8) P. K., st.
bytem B. 69, K. n. L.

o návrhu na neplatnost hlasování do zastupitelstva obce B. ve volbách konaných dne 5. a 6. října 2018,

takto:

I. Hlasování do zastupitelstva obce B. ve volbách konaných dne 5. a 6. října 2018 **je neplatné**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem došlým Krajskému soudu v Českých Budějovicích dne 16. 10. 2018 se navrhovatelé domáhají vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva obce B., které se konaly ve dnech 5. a 6. 10. 2018.

2. V návrhu uvedli, že pouze navrhovatelé a další volič dali volební straně Sdružení nezávislých kandidátů B. ve skutečnosti 246 volebních hlasů, což vyplývá i z čestných prohlášení přiložených k podanému návrhu. Navrhovatelé mají informace, že ještě dalších cca 13 voličů dalo individuální hlasy (tzv. malý křížek) Sdružení nezávislých kandidátů B., což lze prokázat přepočítáním hlasovacích lístků. Z předložených čestných prohlášení je patrný i způsob hlasování těchto voličů, z nichž všichni dali volební straně Sdružení nezávislých kandidátů B. svůj hlas ve formě zaškrtnutí celé volební strany v záhlaví vedle názvu volební strany (tzv. velký křížek) a pouze 4 z nich ještě dali hlas některému kandidátu druhé volební strany (tzv. malý křížek). Uvedená skutečnost je však v příkrém rozporu s výsledkem 177 hlasů pro volební stranu Sdružení nezávislých kandidátů B., které byly zjištěny při sčítání hlasů okrskovou volební komisí. Okrskovou volební komisí bylo zjištěno, že zhruba 49 hlasovacích lístků bylo s jedním „velkým křížkem“ pro volební stranu B. sdružení nezávislých kandidátů, cca 16 hlasovacích lístků s jedním „velkým křížkem“ pro volební stranu Sdružení nezávislých kandidátů B., cca 2 hlasovací lístky s jedním velkým křížkem pro volební stranu Sdružení nezávislých kandidátů B. a s malým křížkem pro jednoho kandidáta druhé volební strany a konečně 14 hlasovacích lístků s pouze malými křížky pro kandidáty obou dvou volebních stran. Při počtu uvedených hlasů 246 a připočtení hlasů dalších 13 voličů by pak volební strana Sdružení nezávislých kandidátů B. volby vyhrála a získala by 4 mandáty v zastupitelstvu.

3. Navrhovatelé s ohledem na nesoulad tvrzení a čestných prohlášení jednotlivých voličů s oficiálním výsledkem voleb mají za to, že musel být obsah volební schránky v časovém úseku mezi dvěma volebními dny pozměněn a hlasovací lístky v jejich neprospěch byly vyměněny za hlasovací lístky ve prospěch druhé volební strany. Tento závěr navíc podporuje i nedostatečné zabezpečení volební schránky a volebních dokumentů.

4. Navrhovatelé namítají vady volebního procesu. Při prvním zasedání okrskové volební komise nebyly splněny podmínky § 18 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí

č. 491/2001 Sb., neboť k určení funkcí došlo ze strany starosty obce, aniž by byly funkce losovány.

5. Volební schránka byla přelepena pouze jednou samolepící pečetí zepředu vedle zámku, což je rovněž v rozporu s § 37 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Po prvním dni voleb byl přelepen podepsanou pečetí pouze vhazovací otvor, nikoliv další strany víka schránky, které jsou lehce vyjímatelné bez pantu, tedy zůstala přelepena pouze uvedená jedna pečeť přes víko schránky. Víko tedy bylo možné bez porušení pečeti otevřít. Rovněž klíče od volební schránky zůstaly nezabezpečené ve volební místnosti na stolku v době mezi dvěma volebními dny. Toto považují navrhovatelé za hrubé porušení zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

6. Volební místnost mezi dvěma volebními dny nebyla zapečetěna, přestože toto výslovně neukládá zákon o volbách do zastupitelstev obcí, lze toto dovodit výkladem ze znění § 37 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Rovněž nebyly v uvedené době zabezpečeny volební dokumenty, hlasovací lístky ani úřední obálky a další volební dokumenty, které zůstaly položené na stole.

7. Dle navrhovatelů měl starosta obdržet 115 hlasovacích lístků, 84 hlasovacích lístků bylo rozesláno voličům a okrsková volební komise měla k dispozici 16 hlasovacích lístků, z nichž nevydané lístky zůstaly mezi dvěma volebními dny ve volební místnosti, nebyly zabezpečeny. Navrhovatelé se proto domnívají, že ve volbách došlo k nezákonným machinacím s hlasovacími lístky a zároveň okrsková volební komise nedostála svým povinnostem. Proto se navrhovatelé domáhají vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva obce B.

8. Ve vyjádření za B. sdružení nezávislých kandidátů P. K. uvedl, že písemnosti byly předány Policii ČR, Krajskému ředitelství policie Kraje Vysočina.

9. Sdružení nezávislých kandidátů B. ve vyjádření k návrhu uvedlo, že zcela souhlasí s návrhem. Členové tohoto sdružení jsou současně také navrhovateli předmětného návrhu. Odpůrci se k návrhu nevyjádřili.

10. Starosta S. K. ve vyjádření k návrhu uvedl, že volební schránka byla řádně zabezpečena. Od Městského úřadu K. n. L. převzal 115 hlasovacích lístků, volební komisi předal 100 lístků, 15 kusů nevydal volební komisi, aby nebyla možnost s hlasovacími lístky manipulovat. Voličům bylo rozneseno 86 hlasovacích lístků, 1 hlasovací lístek byl použit jako vzor, 2 hlasovací lístky byly pořízeny jako kopie. Po skončení voleb žádné hlasovací lístky od komise neobdržel, 15 kusů uložil do volební krabice společně s dalšími dokumenty, kterou zalepil pečetící páskou k archivaci. Okrskové volební komisi vydal čtyři pečetící pásky (členové volební komise tvrdí, že byly vydány tři pečetící pásky), zbylé tři uložil k archivaci. Pečetě rovněž nevydal z důvodu možné manipulace.

11. Soudu byly předány v zapečetěné krabici volební dokumenty, a to 14 hlasovacích lístků pro volby do zastupitelstva obce B., úřední obálky pro volby do zastupitelstva obce B. a seznam voličů a výsledky voleb. Ze zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce B. konaných ve dnech 5. 10. a 6. 10. 2018 ze dne 6. 10. 2018 je zřejmé, že v obci B. byl jeden volební okrsek, dvě volební strany, a to volební strana Sdružení nezávislých

kandidátů B. a volební strana B. sdružení nezávislých kandidátů. Za obě volební strany kandidovalo vždy 7 kandidátů.

12. Celkový počet osob zapsaných v seznamu voličů byl 86, úřední obálky byly vydány 82 voličům a odevzdáno bylo 82 úředních obálek. Z výsledků voleb vyplynulo, že do zastupitelstva obce B. se z volební strany B. sdružení nezávislých kandidátů do zastupitelstva obce dostalo 5 kandidátů, a to v pořadí 1. J. T. 51 hlasů, S. Š. 59 hlasů, S. K. 56 hlasů, K. U. 53 hlasů a P. K. 57 hlasů. Z volební strany Sdružení nezávislých kandidátů B. se do zastupitelstva obce dostali 2 kandidáti, a to A. B. s 31 hlasy a S. Z. s 29 hlasy.

13. Krajský soud se návrhem zabýval podle § 90 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že návrh je důvodný.

14. Předně krajský soud konstatuje, že návrh brojí toliko proti neplatnosti hlasování, jestliže navrhovatelé napadají činnost okrskové volební komise a namítají údajnou manipulaci s odevzdanými hlasy, kdy volba konkrétního kandidáta jimi zpochybněna nebyla. Poukazují na vady, které je možné odstranit pouze opakovaným hlasováním, tj. opakovaným projevem vůle voličů ve volebních místnostech. Proto krajský soud uvedený návrh posoudil jako návrh na neplatnost hlasování ve smyslu § 60 odst. 2 zákona o volbách.

15. K tomu krajský soud dále poznamenává, že rozhodnutím o neplatnosti voleb by soud vyvolal opakování volebního procesu jako celku. V tom případě by se muselo jednat o existenci takových vad, která by zasahovala i fázi před hlasováním, tj. svobodu vůle voliče, popřípadě zákonnost vymezení okruhu kandidátů ucházejících se o hlasy voličů, popřípadě okruhu voličů. Rozhodnutím o neplatnosti hlasování soud vyvolá jen opakování hlasování v konkrétním volebním okrsku. Podle obsahu návrhu se tak jedná o návrh na neplatnost hlasování, neboť navrhovatelé v návrhu uvádí skutečnosti, ze kterých je nutno dovodit potřebu opakování hlasování.

16. Aktivní legitimace navrhovatelů byla ověřena z předloženého seznamu voličů registrovaných v obci B. Návrh byl podán včas, tedy v desetidenní lhůtě po vyhlášení volebních výsledků Státní volební komisí, aktivně legitimovanými navrhovateli.

17. Navrhovatelé v návrhu, a rovněž tak v čestných prohlášeních, které jsou součástí návrhu, uvedli, že jako voliči dali volební straně Sdružení nezávislých kandidátů B. svůj hlas ve formě zaškrtnutí celé volební strany a čtyři z nich ještě dali hlas některému kandidátu z druhé volební strany, tzv. malý křížek. Navrhovatelé mají pochybnosti o poctivém průběhu voleb, neboť mají za to, že bylo technicky možné provést záměnu hlasovacích lístků ve volební schránce. Proto se domáhají vyslovení neplatnosti voleb konaných dne 5. a 6. 10. 2018 do zastupitelstva obce B.

18. Podle ustanovení § 90 odst. 1 s. ř. s. za podmínek stanovených zvláštními zákony (v poznámce pod čarou činěn odkaz i na zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, v platném znění) může se občan, politická strana nebo nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb, o neplatnosti hlasování nebo neplatnosti volby kandidáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje B. S.

19. Podle § 90 odst. 2 s. ř. s. jsou účastníky řízení o návrhu na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování navrhovatel, příslušný volební orgán, politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena nebo nezávislý kandidát.

20. S citovanými ustanoveními soudního řádu správního koresponduje rovněž právní úprava obsažená v zákoně o volbách, který určení neplatnosti voleb, neplatnosti hlasování nebo neplatnosti volby kandidáta zakotvuje v § 60 odst. 1, dle kterého se tohoto určení neplatnosti může domáhat každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

21. Podle § 60 odst. 3 téhož zákona návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb.

22. Z citované právní úpravy vyplývá, že návrh na neplatnost voleb či hlasování může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev obcí způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování. Podle ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu je třeba primárně vycházet z předpokladu, že zveřejněné výsledky voleb odpovídají skutečné vůli voličů. Je proto vždy na navrhovateli, aby předložil důkazy nebo alespoň zvlášť významné indicie o tom, že tomu tak nebylo [srov. usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. Vol 58/2017 (3682/2018 Sb. NSS)]. Všechny vady či pochybení je vždy nutné poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu, neboť řízení je založeno na ústním principu ochrany rozhodnutí, které vzešlo z vůle většiny vyjádřené svobodným rozhodováním a respektujícím práva menšiny (článek 6 Ústavy). Rozhodnutí voličů lze změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily anebo mohly prokazatelně způsobit, že voliči rozhodli jinak. Přitom platí vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Je proto třeba předložit důkazy k jejímu vyvrácení, a to tím, kdo volební pochybení namítá. Funkce soudu v rámci přezkumu voleb nemůže být vykládána široce, že by v konečném důsledku měla nahrazovat či doplňovat činnost volebních orgánů na základě spekulativně formulované námitky. K tomu lze odkázat kupříkladu na Nález Ústavního soudu I. ÚS 768/06 [224/2006 USn.] či usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 82/2006-51 [NSS 3625/2006].

23. Řízení o návrhu na neplatnost voleb je řízením sporným, pro které platí povinnost navrhovatele tvrdit všechny pro rozhodnutí ve věci významné skutečnosti a označit důkazy k prokázání svých tvrzení. Soud, jak vyplývá z výše uvedeného, nemůže v takovém řízení doplňovat či domýšlet chybějící tvrzení navrhovatele nebo z vlastní iniciativy dohledávat důkazy, neboť v opačném případě by narušil rovnost účastníků řízení podle článku 1 Listiny základních práv a svobod vyjádřenou v článku 36 odst. 1 této Listiny.

Shodu s prvopisem potvrzuje B. S.

24. Soud dále zdůrazňuje, že podle ustálené judikatury ve věcech volebních je navrhovatel stižen břemenem tvrzení a břemenem důkazním k vyvrácení správnosti volebních výsledků. Aby soud přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu v konkrétním případě přimět zvláště významná indicie způsobilá vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb. Při posuzování důvodnosti volebních stížností je totiž standardně postupováno ve třech krocích. Tento algoritmus posuzování volebních stížností zformuloval Nejvyšší správní soud poprvé v případě řízení o stížnost na neplatnost volby kandidáta ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2004 [srov. usnesení ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, (354/2004 Sb. NSS)], jedná se o univerzální postup používaný v rámci soudního přezkumu výsledků všech typů voleb, jeho podstata spočívá v tom, že si soud postupně pokládá tři otázky a teprve pokud odpověď na všechny z nich bude kladná, může stížnosti vyhovět a rozhodnout o neplatnosti voleb, hlasování, či volby kandidáta. Jedná se o podmínku protizákonnosti, která znamená porušení některých ustanovení volebního zákona, anebo porušení jiných právních předpisů než výhradně volebního zákona, a to v těch případech, kdy se z obsahového hlediska jedná o právní předpisy vážící se na volební proces a které z hlediska závažnosti dosahují ústavní intenzity. Druhou podmínkou je naplnění existence přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb. Poslední podmínka spočívá v prokázání zásadní intenzity této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volební výsledek, což znamená, že je možnost se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, dopadly by zřejmě volby odlišně.

25. Nejvyšší správní soud rovněž připustil, že striktní požadavek na předložení relevantních důkazů navrhovatelem by mohl být při přezkumu voleb překážkou přístupu k soudu, a to zvláště v případě jednotlivých občanů, kteří nejsou účastni sčítání hlasů volebními komisemi. Aby však soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu v konkrétním případě přimět zvláště významná indicie, která by byla způsobilá vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb (usnesení č. j. vol. 82/2006 – 51).

26. Navrhovatelé v návrhu uvádí, že výsledky hlasování jsou neplatné, jestliže všichni navrhovatelé a jeden další volič dali volební straně Sdružení nezávislých kandidátů B. ve skutečnosti 246 volebních hlasů a mají informace o tom, že dalších cca 13 voličů jim dalo individuální hlasy, což je tedy v rozporu s výsledkem 177 hlasů pro tuto volební stranu. Mají proto za to, že obsah volební schránky musel být mezi dvěma volebními dny pozměněn a došlo k manipulaci s hlasy. Hlasovací lístky ve prospěch Sdružení nezávislých kandidátů B. byly vyměněny za hlasovací lístky ve prospěch druhé volební strany. Tento závěr pak je podpořen nedostatečným zabezpečením volební schránky a volebních dokumentů.

27. Navrhovatelé mají za to, že mají konkrétní důkazy o nesprávnosti postupu okrskové volební komise i o tom, že mohlo být případně nelegitimně zasaženo do volebního chování voličů. Krajský soud se proto zaměřil na posouzení, zda navrhovatelé předložili významnou indicii, která by mohla způsobit chybný výpočet odevzdaných hlasů. Soud

se proto zabýval podmínkou protizákonnosti, tedy zda došlo k porušení některých ustanovení volebního zákona.

28. Podle navrhovatelů bylo možné takové indicie dovodit z porušení volebního zákona a dále z té skutečnosti, že bylo možno do volební urny vniknout, aniž by došlo k poškození pečeti. Tyto závěry vyplývají z odborného vyjádření vypracovaného Krajským ředitelstvím policie Jihočeského kraje, odboru kriminalistické techniky a expertiz, ze dne 26. 10. 2018, č. j. KRPJ-107238/-2018-161781, které nechalo vypracovat Krajské ředitelství policie kraje Vysočina, Územní odbor Pelhřimov k případu „Maření průběhu voleb B.“, a které bylo provedeno jako listinný důkaz v rámci ústního jednání konaného před krajským soudem dne 31. 10. 2018. Podle závěrů zde obsažených byly u plastové volební urny zjištěny drobné mechanoskopické stopy, když předmětnou volební urnu lze násilně otevřít bez vytvoření mechanoskopických stop (i bez poškození zámku a pečetící pásky).

29. Navrhovatelé namítají, že při prvním zasedání okrskové volební komise nedošlo k losování funkcí volební komise podle § 18 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

30. Z § 18 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., vyplývá, že okrsková volební komise na svém prvním zasedání určí losem ze svých členů předsedu a místopředsedu. Losování řídí zapisovatel.

31. Podle výpovědí členů okrskové volební komise, a to výpovědi předsedkyně okrskové volební komise J. J., místopředsedy J. P., a zapisovatele P. K. losování proběhlo tak, že starosta předal k losování členům komise papíry, kde již byla uvedena funkce člena okrskové volební komise. Pouze J. V. za Sdružení nezávislých kandidátů B. setrvala na tvrzení, že losování neproběhlo, což je dokládáno čestným prohlášením její matky – J. V., která se prvního zasedání namísto J. V. zúčastnila.

32. Při ústním jednání, které se konalo před krajským soudem dne 31. 10. 2018, byli vyslechnuti členové okrskové volební komise. J. J., která byla předsedkyní okrskové volební komise, vypověděla, že komise byla svolána formou SMS a na obecním úřadě si následně všichni členové vytáhli lístek s funkcí, kterou v rámci volební komise vykonávali. Urna byla dne 5. 10. 2018 ve 14:00 hodin zapečetěna z přední strany a pečeť byla podepsána jí a místopředsedou J. P. Kromě pečeti byla schránka opatřena zámkem, klíč však přes noc neměl nikdo u sebe a zůstal ve volební místnosti. J. J. je známo, že starosta obdržel celkem 115 hlasovacích lístků, když 86 bylo rozneseno obyvatelům obce. Během voleb se dostavilo zhruba 10 občanů, kteří neměli volební lístek u sebe, a proto jim byl vydán komisí. Předsedkyně komise nevěděla, kolik hlasovacích lístků mohlo zůstat přes noc ve volební místnosti, uvedla však, že po volbách nezbyl žádný a dva byly na nástěnce jako vzorové.

33. Dále byla vyslechnuta svědkyně J. V., delegována za Sdružení nezávislých kandidátů B. Vypověděla, že dne 10. 9. 2018 v čase kolem 18:00 hodiny obdržela od starosty SMS zprávu, aby se za dva dny dostavila na schůzi, kde budou vylosovány funkce členů okrskové volební komise. Na schůzi se nemohla dostavit, proto vystavila plnou moc své matce, J. V. Svědkyni byl její matkou popsán průběh hlasování s tím, že starosta předložil před jednotlivé členy lístky, na kterých byla již napsána funkce. Tedy J. J. byl předán lístek s funkcí předsedy. J. V. rovněž vypověděla, že se v průběhu voleb

dostavilo zhruba 10 občanů bez hlasovacího lístku, kterým byl lístek komisí vydán. K pečetím uvedla, že jich byl nedostatečný počet, neboť jednou páskou byla zapečetěna velká volební urna, druhou přenosná a poslední páskou byl ve 22:00 hodin zapečetěn vhazovací otvor velké volební urny. Otvor přenosné urny byl přelepen pouze izolepou. Svědkyně uvedla, že se první den k volbám dostavilo zhruba 80 % voličů. Svědkyně vypověděla, že v budově obecního úřadu se nachází obecní byt, v němž bydlí syn a vnuk starosty, přičemž přístup k chodbě s volební místností není uzamčen. K počtu hlasovacích lístků svědkyně uvedla, že jich měli málo, proto byly hlasovací lístky nakopírovány za účelem jejich užití jako vzorových lístků na nástěnce ve volební místnosti.

34. Následně byl vyslechnut P. K., který byl ve volební komisi ve funkci zapisovatele a je vnukem starosty obce B. Dědečkem byl požádán, aby vykonával funkci zapisovatele při volbách. Vypověděl, že těsně před volbama starosta řekl, že obdržel pouze 100 volebních lístků. Rovněž se rozpomenul, že pro účely vzorových lístků byly nakopírovány hlasovací lístky.

35. S tvrzením navrhovatelů, že volební schránka byla přelepena pouze jednou samolepící pečetí zepředu vedle zámku, se soud zcela ztotožnil, a to s ohledem na výpovědi všech členů volební komise a na předložené fotografie. Před zahájením voleb byla volební schránka přelepena pouze jednou samolepící pečetí. První den voleb po 22:00 hodině byl přelepen podepsanou pečetí pouze vhazovací otvor. Následně byla uzamčena volební místnost, když klíče od volební místnosti měla k dispozici předsedkyně okrskové volební komise J. J. Ve volební místnosti volně na stole zůstaly ležet veškeré volební dokumenty, a to hlasovací lístky i úřední obálky. Volební místnost byla pouze uzamčena, zapečetěna nebyla.

36. Soud považuje zapečetění volební schránky za nedostačující, jestliže přelepením jednou pečetící páskou nebylo znemožněno volební schránku otevřít, aby se to nedalo lehce zjistit. Standardním způsobem zapečetění volební schránky je její přelepení papírovými pečetěmi ze všech stran, opatřenými podpisy několika členů volební komise, které se v případě pokusu vniknutí do schránky přetrhnou. Smyslem zapečetění je, aby nebylo možné vyndat některé hlasovací lístky a zaměnit je za jiné. Nedostatečné zabezpečení je způsobilé ohrozit důvěru v hlasování, neboť není jisté, jestli do odevzdaných hlasů někdo nezasáhl, když zde ta možnost objektivně byla.

37. Soud poukazuje na § 37 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, dle něhož je povinností okrskové volební komise po prvním dnu voleb zajistit zapečetění volební schránky, popřípadě přenosné volební schránky, tak aby do nich nebylo možné vkládat hlasovací lístky ani je vybírat a zabezpečit i ostatní volební dokumenty. Tato povinnost nebyla dle soudu splněna, přestože z instruktáže MV k obecním volbám je patrné rovněž přelepení volební schránky jednou pečetící páskou. Soud takovéto zabezpečení volební schránky shledává za nedostatečné, jestliže dle expertízy citované v bodě 28 tohoto usnesení je možné volební urnu otevřít, aniž dojde k poškození pečetící pásky či klíče.

38. Pokud jde o námitku, že klíče od schránky zůstaly nezabezpečené ve volební místnosti na stolku v době mezi dvěma volebními dny, soud uvádí, že ze zákona nevyplývá, že by měla být volební schránka opatřena zámkem. Uzamčení dveří od volební místnosti bez

zapečetění dveří páskou rovněž soud považuje za nedostatečné zajištění volební místnosti. V daném případě má soud za prokázané na základě svědeckých výpovědí členů komise, že volební místnost byla uzamčena ve 22:00 hodin. Z výpovědí učiněných před soudem dne 31. 10. 2018 se podává, že klíče od volební místnosti měly i další osoby.

39. V obecních volbách v B. bylo vydáno voličům do místa bydliště celkem 86 hlasovacích lístků. Z výpovědí svědků – členů okrskové komise vyplývá, že zhruba 10 voličů se dostavilo do volební místnosti bez hlasovacího lístku, proto jim byly hlasovací lístky na jejich žádost vydány. Dle sdělení tajemníka Městského úřadu K. n. L. bylo obci B. předáno 115 hlasovacích lístků, 3 hlasovací lístky se archivují a 2 hlasovací lístky jsou součástí zápisu o hlasování. Soud poznamenává, že ve volební dokumentaci bylo zajištěno celkem 14 kusů hlasovacích lístků, přestože členové okrskové volební komise shodně uvedli, že hlasovací lístky byly všechny vydány voličům, kteří se dostavili bez hlasovacího lístku k volbám. Starosta S. K. toto vysvětlil tak, že 15 hlasovacích lístků si před volbami ponechal, aby nebyla možná manipulace s hlasovacími lístky ze strany volební komise.

40. Kontrolou hlasovacích lístků bylo zjištěno 81 platných hlasovacích lístků, jeden hlasovací lístek byl neplatný. Soud přepočetl celkový počet platných hlasů pro jednotlivé volební strany a pro jednotlivé kandidáty, kdy pro volební stranu Sdružení nezávislých kandidátů B. a pro volební stranu B. sdružení nezávislých kandidátů zjistil naprosto stejný počet hlasů, který je uveden v zápisu o výsledku voleb. Soud učinil závěr, že J. T. získal - 51 hlasů, S. Š. - 59 hlasů, S. K. - 56 hlasů, K. U. – 53 hlasů a P. K. – 57 hlasů a ze Sdružení nezávislých kandidátů B. A. B. získala – 31 hlasů a S. Z. – 29 hlasů.

41. Soud přisvědčil výhradě navrhovatelů, že ve volební místnosti mezi dvěma volebními dny nebyly zabezpečeny volební dokumenty, hlasovací lístky ani úřední obálky, jestliže zůstaly volně položené na stole. Povinnost zabezpečit volební dokumenty vyplývá z § 37 odst. 1 volebního zákona.

42. Soud ve volební dokumentaci shledal nezapečetěné platné hlasovací lístky a nezapečetěné úřední obálky, přičemž bylo zjištěno, že jejich počet je vyšší, než je uvedeno v zápise o výsledku voleb do zastupitelstva obce B., kde je uvedeno, že bylo vydáno celkem 82 obálek, přičemž v dokumentaci je jich 96 kusů. (Na jedné z obálek je chybně uveden počet kusů 80). Předsedkyně volební komise nepoužité hlasovací lístky a nepoužité úřední obálky nezapečetila, což je zcela v rozporu s § 40 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, dle něhož předseda komise dá zapečetit zbylé nepoužité hlasovací lístky a nepoužité úřední obálky a v označené obálce/krabici je odloží mimo plochu, kde bude komise sčítat hlasy. Ve volební dokumentaci je poznámka, že byly použity čtyři originály volebních lístků jako vzory hlasovacích lístků, ovšem z výpovědi členky volební komise J. V. bylo zjištěno, že volební komise z důvodu nedostatku hlasovacích lístků vzorové hlasovací lístky na nástěnku pro voliče musela zkopírovat. Tyto kopie hlasovacích lístků byly navrhovateli předloženy a je z nich patrno, že se jedná o kopie pořízené běžnou tiskárnou.

43. Z Pokynů pro postup okrskových volebních komisí při zjišťování výsledků hlasování ve volebním okrsku vydaných Českým statistickým úřadem z bodu 17 vyplývá, že je

povinností komise zapečetit druhý stejnopis Zápisu spolu s výpisy ze seznamu voličů a s doklady o převzetí výsledku hlasování do dalšího zpracování v ČSÚ. Tento postup dodržen ze strany okrskové volební komise také nebyl, uvedená písemnost nebyla rovněž okrskovou volební komisí zapečetěna.

44. Z bodu 17 shora uvedeného pokynu rovněž vyplývá, že je povinností komise předat do úschovy obecnímu úřadu kompletní zapečetěnou volební dokumentaci pro volby do zastupitelstva obce, která obsahuje v označených zapečetěných obálkách/krabicích nepoužité hlasovací lístky, nepoužité úřední obálky, neplatné hlasovací lístky vložené do úřední obálky, neplatné hlasovací lístky a neplatné hlasy a odevzdané úřední obálky a odevzdané platné hlasovací lístky, pomocné hlasovací lístky a výpis ze seznamu voličů a jeho dodatek, rovněž tak zápis o průběhu a výsledku hlasování v okrsku a souhrnný hlasovací lístek. Tento postup rovněž okrskovou volební komisí dodržen nebyl, jestliže se shora uvedená volební dokumentace nachází dohromady v jedné krabici, takže jednotlivé písemnosti nejsou založeny v označených zapečetěných obálkách. Tento postup okrskové volební komise svědčí o zcela laxním přístupu k volebním dokumentům a vůbec k celému průběhu voleb, jestliže jimi nebyl volební zákon dodržen.

45. Navrhovatelé soudu předložili náhled hlasovacího lístku, který obdržela volební strana Sdružení nezávislých kandidátů B. od Městského úřadu K. n. L. k odsouhlasení obsahu hlasovacího lístku s tím, že není technický problém hlasovací lístek nechat vytisknout. Tato skutečnost byla jimi doložena hlasovacími lístky, které byly vytištěny dne 5. 11. 2018 Ing Janem Mikolášem se sídlem v Pelhřimově, Husova 1109, a to za použití běžné techniky, kdy byl použit 60 g recyklovaný papír. Soudem bylo ověřeno u společnosti Moraviapress s. r. o., která tiskne hlasovací lístky pro ČR – Ministerstvo vnitra, že volební lístky byly tištěny na 60 g recyklovaný papír, který je běžně dostupný. Bylo rovněž ověřeno, že Městský úřad K. n. L. měl pouze jeden tisk volebních lístků, žádný dotisk proveden nebyl. K dotazu soudu, zda je možné dle náhledu nechat vytisknout hlasovací lístek i v jiné tiskárně, bylo soudu sděleno, že za použití 60 g recyklovaného papíru není problém shodný hlasovací lístek vytisknout. Porovnáním hlasovacích lístků, které použili voliči při volbách dne 5. a 6. 10. 2018, a hlasovacích lístků, které byly vytištěny pro navrhovatele dne 5. 11. 2018, soud konstatuje, že hlasovací lístky jsou zcela totožné.

46. Členové okrskové volební komise jako svědci před soudem potvrdili, že starosta K. jim dal k dispozici dne 5. října v 14:00 hodin pouze 14 hlasovacích lístků. Z objednávky hlasovacích lístků vyplývá, že dne 28. 8. 2018 bylo objednáno pro obec B. 115 hlasovacích lístků, když 115 hlasovacích lístků bylo převzato starostou K. dne 17. 9. 2018, což vyplývá z protokolu o předání volebních materiálů pro volby do zastupitelstev obcí konaných ve dnech 5. 10. až 6. 10. 2018. Skutečnost, že bylo 115 hlasovacích lístků předáno, stvrdil starosta svým podpisem. Rovněž ze svědeckých výpovědí, a to zejména ze svědecké výpovědi J. V. a P. K. vyplývá, že na počátku voleb měla okrsková volební komise k dispozici pouze 100 hlasovacích lístků. Až následně se od starosty předsedkyně okrskové volební komise J. J. i J. P. dozvěděli, že obec dostala 115 hlasovacích lístků a údajně jich bylo 86 vydáno. Svědkyně J. rovněž potvrdila, že při schůzce, která se konala i iniciativy starosty K. dne 24. 10. 2018 a které se zúčastnil J. P., J. T., K. U., S. Š., P. K., J. H., sdělil starosta S. K., že hlasovacích lístků bylo 115, a že

jich 15 vrátil. Z uvedeného vyplývá, že starosta S. K. nepředal okrskové volební komisi všech 115 hlasovacích lístků, které byly vytištěny a určeny pro volby. Toto i starosta potvrdil ve vyjádření k návrhu, kdy zcela nelogicky vysvětlil, že si 15 hlasovacích lístků ponechal, aby s nimi nemohlo být (volební komisí) manipulováno.

47. Rovněž má soud za prokázané, že okrsková volební komise měla k dispozici pouze tři pečetící pásky, jedna byla použita na přenosnou volební schránku, jedna na zapečetění volební schránky zepředu a třetí byla použita ve 22:00 hodin dne 5. 10. 2018 na zapečetění vhazovacího otvoru. Volební schránka tedy nebyla zapečetěna tak, aby nebylo možno ji otevřít bez poškození zámku a pečetící pásky, jestliže byla použita na přelepení pouze jedna pečetící páska. Tomuto závěru koresponduje i závěr zkoumání, který byl pořízen Krajským ředitelstvím policie Jihočeského kraje, odborem kriminalistické techniky a expertizy dne 26. 10. 2018, dle něhož bylo možno předmětnou plastovou volební urnu násilně otevřít bez vytvoření mechanoskopických stop, i bez poškození zámku a pečetící pásky. Soud poznamenává, že přestože starostou K. bylo komisi sděleno, že jsou k dispozici pouze tři volební pečetě, ve volební dokumentaci byly nalezeny další tři volební pečetě. Tuto skutečnost vysvětlil starosta K. tak, že pečetící pásky nevydal, aby nebylo možné manipulovat s volební urnou. Krajský soud je však toho názoru, že uvedené tvrzení starosty vyvolává značné pochybnosti o průběhu hlasování.

48. Z § 60 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., vyplývá, že návrh na neplatnost voleb je neplatný při splnění tří předpokladů, a to, že musí být dána protizákonnost spočívající v porušení některého ustanovení volebního zákona, dále musí být dána příčinná souvislost mezi touto protizákonností a celkovým počtem hlasů odevzdaných pro určitou volební stranu nebo její jednotlivé kandidáty a konečně musí být dána i zásadní intenzita této protizákonnosti, která v konkrétním případě musí dosahovat takového stupně, že je možno důvodně přepokládat odlišné výsledky voleb, tedy jiné složení zastupitelského sboru, pokud by k takovémuto jednání nedošlo. Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možnost se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by tento kandidát zřejmě vůbec zvolen. Zjednodušeně řečeno, tedy tato intenzita způsobuje zatemnění volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění.

49. Soud se v daném případě zabýval přezkumem hlasování a dospěl k závěru, že v daném případě byla porušena shora uvedená ustanovení volebního zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování, jestliže má soud za prokázané, že volební schránka, volební místnost i volební dokumenty nebyly náležitě zabezpečeny, volební schránku bylo možné bez porušení pečeti otevřít a ve volební místnosti zůstaly mezi dvěma volebními dny volně přístupné hlasovací lístky a jiná dokumentace, kdy je zcela nejasné, z jakého důvodu starosta K. předal volební komisi pouze 100 hlasovacích lístků, přestože jím bylo převzato 115 kusů hlasovacích lístků. V souvislosti s tím soud zdůrazňuje, že byla prokázána možnost vytisknout hlasovací lístky a rovněž tak byla prokázána skutečnost, že bylo možno bez poškození pečetě i zámku volební urnu otevřít. Tyto indicie pak jsou způsobilé vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb, za situace, že všichni navrhovatelé potvrdili hlasování tzv. velkým křížem pro Sdružení nezávislých kandidátů B., a to i písemným čestným prohlášením, což rovněž představuje zvláště významnou indicii o správnosti hlasování. Soud

přisvědčil navrhovatelům, že nemají objektivní důvod tvrdit, že volili jinak, než je jimi tvrzeno v návrhu. Soud proto uzavřel, že byly shledány významné indicie, které svědčí o neplatném hlasování.

50. V daném případě legálnost hlasování ve volbách do zastupitelstva obce byla zpochybněna shora uvedenými podloženými domněnkami navrhovatelů, neboť navrhovatelé soudu doložili zvlášť významné indicie, které mohly mít vliv na výsledek hlasování. Shora uvedené nezákonnosti v průběhu hlasování dosáhly takové intenzity, že skutečně „zatemnily" průběh hlasování a výrazně tak zpochybnily výsledek hlasování, neboť k uvedenému nezákonnému jednání došlo již jen tím, že nebyly řádně zabezpečeny volební dokumenty a byla prokázána možnost vniknutí do volební urny a rovněž tak byla prokázána možnost manipulace i výtisku hlasovacích lístků. Soud zdůrazňuje, že okrsková volební komise je volebním orgánem, která měla dbát na řádný průběh hlasování. V jejím případě v soudu tuto jistotu nevzbuzuje ani její ustavení, instalace a pochybnosti o rozdělování funkcí v ní, když například svědek J. P. sdělil, že v průběhu losování funkcí ve volební komisi si vylosoval funkci člena komise, ale několik dní před volbami mu starosta sdělil, že je volná funkce místopředsedy volební komise a že tedy bude jejím místopředsedou. Vzhledem k závažnosti mnoha výše uvedených pochybení považuje soud v celkovém souhrnu za jediné možné řešení konstatovat neplatnost hlasování v obci B. a požadovat, aby proběhlo hlasování nové, neboť výsledky hlasování s vysokou mírou pravděpodobnosti nemusí odpovídat vůli voličů, což vyplývá zejména z prohlášení navrhovatelů ohledně jejich hlasování.

51. Soud má za to, že v daném případě navrhovatelé unesli důkazní břemeno, jestliže předložili konkrétní důkazy i tvrzení, na základě kterých soud dospěl k závěru, že okrsková volební komise při své činnosti zásadně pochybila.

52. Stěžejní úlohou okrskových volebních komisí je dohlížet na zákonnost průběhu voleb a zjišťování jejich výsledků. Právě okrsková volební komise má pro takový úkol nejlepší podmínky, jelikož její jednotliví členové mají možnost bezprostředně vnímat vše, co se v jejich volebním okrsku událo, a to jak při průběhu voleb, tak i při následném sčítání hlasů. V daném případě však okrsková volební komise neplnila bezvadně a přesvědčivě své povinnosti, které má, jestliže řádně nezabezpečila volební urnu, rovněž tak ani volební dokumenty a neověřila si, jaký počet lístků byl pro obec B. vůbec vydán, nezajistila tak, aby ve volební místnosti byl správný počet hlasovacích lístků, právě aby nebyla možná s nimi následná manipulace. Rovněž tak si nezajistila řádný počet pečetících pásek. Její činnost lze stručně označit za flagrantní a lehkomyslnou, když soud zde není od toho, aby v jejím jednání snad spatřoval úmysl. To nechť prošetří k tomu příslušné, jiné orgány.

53. S přihlédnutím ke shora uvedenému soud uzavřel, že porušením volebního zákona způsobem tvrzeným navrhovateli shledal, a proto návrhu vyhověl a vyslovil neplatnost hlasování.

54. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 93 odst. 4 s. ř. s. podle, kterého ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

55. Toto usnesení bude doručeno účastníkům a bude vyvěšeno i na úřední desce, právní moci nabývá dnem vyvěšení (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Krajský soud v Českých Budějovicích 14. 11. 2018

Mgr. Helena Nutilová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje B. S.